

EAHIL 2016

EAHIL står för European Association for Health Information and Libraries och är en sammanslutning för alla som på olika sätt jobbar med hälsa kopplat till information och bibliotek. Varje år anordnar EAHIL en konferens på olika ställen i Europa och denna gång ägde den rum i Sevilla i Spanien. Temat denna gång var e-hälsa och det var detta som fick oss att vilja åka på denna konferens då vi sedan ett par år arbetar med ett uppdrag att bli ett digitalt sjukhusbibliotek. Jag åkte med min kollega Tina och för oss blev resan möjlig genom stipendiet LM Award som jag fick.

Resan som helhet

Vi anlände till ett varmt Sevilla med flyg via Amsterdam. En värmebölja hade startat samtidigt som konferensen och det viftades friskt med de solfjädrar som en av sponsorerna delade ut. Konferensen ägde rum på det stora hotellet Silken Al-Andalus Palace där även de flesta deltagarna bodde. Då detta var vårt första besök på EAHIL inleddes konferensen för vår del med en träff där vi fick möta EAHIL:s styrelse¹ och mingla med andra förstagångsbesökare. Överlag så var det många från de olika nordiska länderna på konferensen och vi pratade med bibliotekarier från olika universitet, högskolor och sjukhus. Mycket av våra diskussioner med andra deltagare handlade om likheter och olikheter i arbetssätt, neddragningar och utbyte av idéer. Vi fick bland annat bra tips från en bibliotekarie från Linköpings universitet om forskarstöd.

Konferensen inleddes med en öppningsföreläsning av en den tidigare spanske hälsoministern, tillika forskaren Bernet Soria som på olika sätt diskuterade den komplexa frågan om värdet på kunskap. Soria avslutade med att medicinska bibliotekarier är kunskapens värde och det inte finns någon framtid utan oss till alla deltagares jubel.

Efter öppningen så följde ett intensivt program under dagarna. Mycket var indelat i parallella seminarier så det var svårt att ta del av allas presentationer. Seminarierna hade teman såsom utbildning, innovation, forskning, samarbete och ledarskap. Parallellt pågick också en posterutställning med över 40 postrar med liknande teman. Vår ”siesta” under dagarna blev de sena tvåtimmarsluncherna då man fick möjlighet att smälta intrycken och utbyta erfarenheter med övriga deltagare.

Förutom program under dagarna fanns det även möjlighet att ta del av programpunkter på kvällarna. För att riktigt få del av den andalusiska kulturen och historien erbjöds en guidad tur i *The Real Alcazar*, kungapalatset som byggdes under den arabiska storhetstiden i Spanien. Sista kvällen var det *Closing dinner*, då vi efter bussfärd på en väldigt smal väg kom ut till en stora hacienda där vi bjöds på hästdressyruppvisning, god middag och naturligtvis, flamenco!

¹ EAHIL består av en styrelse, EAHIL Board, men även EAHIL Council, en rådgivande grupp som är bandet mellan EAHIL och varje land. Antalet platser i council avgörs efter hur många medlemmar ett land har och Norden är väl representerat i EAHIL.

Höjdpunkter

EBVM-webbplattform

Lite överraskande fick vi mycket inspiration till oss från föreläsningen *The Global Resource for Online Evidence-based veterinary Medicine Learning: a collaborative open access learning tool*. Veterinärmedicin använder i mycket mindre grad ett evidensbaserat arbetssätt än medicin. För att delvis råda bot på detta så hade en grupp av bland annat bibliotekarier, forskare och kliniker arbetat med att utveckla en öppen plattform för att lära veterinärprofessionen att arbeta i enlighet med EBVM, <http://www.ebvmllearning.org/>. Denna sida var proffsigt uppbyggd och utgick ifrån fem A.

- *Ask* – om att formulera en fråga som kan besvaras
- *Acquire* – hur får man tag på relevant information
- *Appraise* – hur granskar och utvärderar man den tillgängliga evidensen
- *Apply* – hur applicerar man evidensen i sin kliniska vardag
- *Assess* – hur mäter man effekten av en evidensbaserad förändring

Även om denna webbsida gjordes utifrån en annan disciplin än vår så är grunden i mångt och mycket detsamma som för vår EBM-process och vi känner att vi kan använda den både för att läsa oss mer och som inspirationskälla för att bygga upp en liknande webbportal på vår arbetsplats.

E-böcker, plattor och studenter

Hela tre seminarier handlade om detta ämne på olika sätt. Det som gav oss mest inspiration var ett universitetsbibliotek i Münster som sedan ett par tillbaka hade valt att låna ut surfplattor till studenterna och fylla dem med bibliotekets elektroniska resurser. Enligt bibliotekets egen undersökning var 95 % av studenterna nöjda med detta upplägg och de hade en stor användning av sina e-böcker.

Även två andra universitetsbibliotek, schweiziska Lausanne och norska Trondheim hade gjort undersökningar kring hur deras studenter såg på e-böcker. Trondheim hade under ett par år arbetat med att öka användningen genom förenklad access, tillgång till efterfrågade böcker och ökad marknadsföring gentemot nya studenter. Trots detta visade inte deras mätningar en ökad användning och därför valde de att undersöka vad den låga användningen berodde på, och deras resultat visade att studenterna föredrog tryckta böcker framför e-böcker.

Ett liknande resultat visade Laussannes undersökning av studenternas läsvanor i samband med studier. ”Hand-outs” från lärarna och webbsidor dominerade och studenterna föredrog också tryckt före elektroniskt. En intressant del var att olagligt nedladdat material var vanligare att använda än bibliotekets resurser. Lausanne konstaterar att biblioteket har blivit en plats för studier för studenterna, men att det behöver marknadsföra sig mer att det även är en källa för resurser.

Det vi tar till oss från dessa föreläsningar är man måste verkligen gå ”all-in” som man ska lyckas genomföra det paradigmskifte som de digitala resursernas intåg medför. Det måste vara enklare att komma åt biblioteksresurserna än att ladda ner, man måste hjälpa användaren att ha alla verktyg som till exempel surfplattan redo och bibliotekspersonalen måste visa enad front och visa på e-böckernas fördelar.

Framtid och utvärdering

Sista dagen följde två föreläsningar som berörde hur man på olika sätt framtidssäkrar sitt bibliotek. Först ut var e-hälsobiblioteken från Spanien som berättade om sitt arbete med att få fram vilka kvalitetsindikatorer som kännetecknar ett e-hälsobibliotek. Till sin hjälp hade de använt standarden *ISO 11620-2014* som sammanställer faktorer som kvalitetssäkrar bibliotek. En genomgång av ISO:ns indikatorer hade genomförts och då hade man kommit fram till 20 stycken som passade in på ett digitalt hälsobibliotek. Många indikatorer hade e-hälsobiblioteken fått välja bort då de var tydligt inriktade på ett fysiskt bibliotek. Tanken är att dessa 20 indikatorer ska ligga till grund för utvärderingar för att säkerställa kvalitet för e-hälsobiblioteken.

Det andra seminariet tog upp hur man jobbar med framtiden för sjukhusbiblioteken i Storbritannien. Där är sjukvården statlig och drivs av National Health Service (NHS) och inom ramen för denna myndighet har man drivit en kartläggning och utvecklingsprojekt för att tydliggöra sjukhusbibliotekariernas roll och betydelse för sjukvården. Detta arbete är beskrivet i dokumentet *Knowledge for Healthcare: a development framework for NHS Library and Knowledge in England 2015-2020*. Bakgrunden är bland annat den stora nedläggningssvågen mot folkbibliotek i Storbritannien, och detta är ett sätt att föregå den utvecklingen även för sjukhusbibliotek. *Knowledge for Healthcare* visar att användarna bland annat uppskattar personlig service, snabb dokumentleverans och tillgång till resurser via mobila enheter, men är också omedvetna om sjukhusbibliotekets service och vilka fördelar den kan ge vården. Föreläsaren Sue Lacey Bryant avslutar med på följande sätt om hur vi bör agera i framtiden: *Think as a patient, but act as a tax payer*

För oss kan dessa två dokument, *ISO 11620-2014* och *Knowledge for Healthcare*, ge oss bra underlag i utvecklingen av vårt eget bibliotek. Vi funderar till exempel på att också gå igenom ISO:ns indikatorer för att se vilka som passar in på vår verksamhet och på så sätt se vilka faktorer vi kan mäta. *Knowledge for Healthcare* känns relevant för alla Sveriges sjukhusbibliotek som på många sätt står inför samma utmaningar som Storbritannien.

Slutkommentar

Slutligen kan vi sammanfatta konferensen i följande punkter:

- Varmt! Värmebøljan var ett av de stora samtalsämnena
- Nedskärningar. Vi upplevde att många av deltagarna vi mötte råkat ut för neddragningar i personal de senaste tiden.
- Sjukhusbibliotekspersonal var i minoritet bland deltagarna och ännu mer i minoritet var sjukhusbibliotek som inte var kopplade till ett universitet.
- Bland föreläsningarna så dominerade ämnesområdena utbildning, innovation och forskning. Digitalisering i olika former och dess påverkan på biblioteken gick som en röd tråd genom de flesta seminarier.
- E-hälsa – konferensens tema. Vår uppfattning är att för de medicinska bibliotekens del så innefattar e-hälsa de digitala resurser, tjänster och verktyg vi redan har; e-tidskrifter, e-böcker, discoverytjänster, länkservrar, databaser, e-learning, fjärrlån och verktyg som till exempel tidskriftsappar. Att på olika sätt guida både sjukvårdspersonal och patienter till att hitta ”rätt” information i det enorma

informationsflödet inom hälsoområdet hör också som en viktig uppgift i e-hälsoarbetet.

Anna Wilner

Bibliotekarie

NU-biblioteket/NU-sjukvården

Uddevalla/Trollhättan